

Д. С. ПІВНЬ
асп. I року навчання
спеціальність «Право»
Науковий керівник: д. ю. н., проф. О. А. Чуваков

ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ

Проблема торгівлі є однією з актуальних проблем сьогодення в контексті порушення прав та основоположних свобод людини, її честі та гідності, яке в умовах військової агресії російської федерації проти України, набуває нових аспектів, збільшуючись у кількісному співвідношенні, так і в просторовому критерії, враховуючи кількість осіб, які перебувають на території Європейського Союзу на відповідній правовій підставі.

Транснаціональний характер злочинів, які пов'язані із торгівлею людьми, стає чинником для стрімкого розвитку міжнародного співробітництва, розроблення на міжнародному рівні нових засобів та способів боротьби з існуючими кримінальними правопорушеннями, впровадження механізмів превентивних заходів для подальшого запобігання такого соціального явища як торгівлю людьми. Беззаперечно, вказане впливає і на національну правозахисну систему України, яка поступово реалізує кроки європейської інтеграції та запроваджує міжнародні стандарти боротьби торгівлі людьми.

Загалом, міжнародні стандарти у сфері протидії та запобігання торгівлі людьми – це фундаментальні інструменти, які закріплені на міжнародно-правову рівні та покликані на забезпечення належного функціонування міжнародних організацій та національних правоохоронних органів окремих держав щодо протидії, розслідуванню та розкриття злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми.

Основним із базових міжнародних стандартів у сфері боротьби із торгівлею людьми, яка була ратифікована Україною, є Загальна декларація прав людини 1948 р. [1], оскільки саме вказаний акт визначає основоположні права та свободи людини, які стають об'єктами злочинів у сфері торгівлі людьми. Так, наприклад, заборона на жорстке та принизливе поводження та, відповідно, порушення

цього є саме фізичне, сексуальне або психологічне насилля, що нерідко зустрічається як злочини у сфері торгівлі людьми.

Деякі положення запобігання торгівлі людьми щодо окремих категорій населення містяться в міжнародних актах, зокрема, Конвенція про політичні права жінок 1952 р.; Декларація прав дитини 1959 р.; Конвенція проти катувань та інших нелюдських або принижуючих гідність видів поводження 1984 р.; Конвенція про права дитини 1989 р. та інші.

Не менш важливим міжнародним стандартом є Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р., яка за своєю сутнісними ознаками є процедурним документом, який регулює механізми міжнародної співпраці між правоохоронними органами різних держав для запобігання транснаціональній злочинності (в тому числі і злочинам у сфері торгівлі людьми) та боротьби із нею. Додатково вказана Конвенція наділяє правоохоронні органи та судову владу унікальними засобами боротьби [2].

Однак саме профільним та спеціалізованим міжнародним стандартом у досліджуваній сфері є Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками й дітьми, і покарання за неї (далі – Протокол). Вказаний нормативний акт є доповненням Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності, датованої 2000 р. Основними завданнями Протоколу є встановлення зобов'язання для держав щодо: попередження торгівлі людьми та боротьби із нею; захисту та допомоги постраждалим від такої торгівлі; заохочення до співробітництва держав-учасниць [3]. Україна ратифікувала Протокол 21 травня 2004 р., а тому Протокол є складовою національного законодавства України.

Саме вказаний документ містить у статті 3 визначення терміну торгівля людьми, яка характеризується як дії здійснювані для експлуатації вербування, перевезення, передачу, приховування або одержання людей шляхом загрози силою або її застосування або інших форм примусу, викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою або вразливістю становища, або шляхом підкупу, у вигляді платежів або вигод, для одержання згоди особи, яка контролює іншу особу. Аналогічна дефініція міститься в Кримінальному кодексі України [4, ст. 149] та в Законі України «Про протидію торгівлі людьми» [5, ст. 3].

Отже, вбачається, що Україна активно впроваджує міжнародні механізми у сфері боротьби із торгівлею людьми, що знаходить своє відображення в ухваленні відповідних нормативно-правових актах (як приклад Закон України «Про протидію торгівлі людьми»), удосконаленні чинного матеріального права та застосування вказаних напрацювань на практиці. Додатково зауважимо, що активний розвиток відбувається між спеціально уповноваженими національними правоохоронними органами України та відповідними структурами держав Європейського Союзу, що є цікавим у контексті наступних наукових досліджень.

Список використаної літератури

1. Загальна декларація прав людини : Декларація від 10.12.1948 р. № 995_015. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення: 10.04.2023).
2. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками й дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності : Протокол від 15.11.2000 р. № 995_791. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791#Text (дата звернення: 10.04.2023).
3. Кримінальний кодекс України : Кодекс від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 10.04.2023).
4. Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text> (дата звернення: 10.04.2023).